

PROGRAMMA

TER GELEGENHEID VAN DE INGEBRUIKNEMING
VAN HET GERESTAUREERDE ORGEL IN DE
EBEN-HAËZER KERK

LAURIERGRACHT 132 AMSTERDAM C

ZATERDAG 8 SEPTEMBER 1962

ACHT UUR

•
Opening door de voorzitter van de restauratie-commissie

•
Overdracht van het gerestaureerde orgel aan de Kerkeraad

•
Korte causerie door de orgelbouwer G. A. C. de Graaf

•
Aanvaarding van het orgel door de Kerkeraad

•
Bespeling van het orgel door Simon C. Jansen

I. JOH. SEB. BACH

1. Allein Gott in der Höh' sei Ehr'
2. Fuga in Es gr. t.
3. Ich ruf zu dir, Herr Jesu Christ
4. Nun freut euch, liebe Christen g'mein

- II. THÉOD. DUBOIS Toccata
 LOUIS VIERNE Berceuse
 LOUIS VIERNE Scherzetto
- III. ALB. DE KLERK Tien Inventionen
 1. Allegretto 6. Festivo
 2. Con grazia 7. Andante con moto
 3. Scherzando 8. Tempo rubato
 4. Moderato 9. Tempo di Siciliano
 5. Tranquillo 10. Grave
- IV. JAN ZWART Variaties op 'Als ge in nood gezeten'
 SIMON C. JANSEN Variaties op 'God roept ons broeders'
 C. DE WOLF Passacaglia, Koraal en Fuga op
 'Treedt vrolijk voort op 's Heren wegen'

Sluiting. Samenzang Psalm 150

1. Looft God, looft zijn naam alom,
 Looft Hem in zijn heiligdom,
 Looft des Heren grote macht
 In den hemel zijner kracht;
 Looft Hem om zijn mogendheden,
 Looft Hem naar zo menig blijk
 Van zijn heerlijk koninkrijk
 Voor zijn troon en hier beneden!
2. Looft God met bazuïngeklank,
 Geeft Hem eer, bewijst Hem dank,
 Looft Hem met de harp en luit,
 Looft Hem met de trom en fluit,
 Looft Hem op uw blijde snaren!
 Laat zich 't orgel overal
 Bij het juichend vreugdgeschal
 Tot des Heren glorie paren!
3. Looft God naar zijn hoog bevel
 Met het klinkend cimbelspel,
 Looft Hem op het schel metaal
 Van de vrolijke cimbaal,
 Looft den Heer, elk moet Hem eren!
 Al wat geest en adem heeft,
 Looft den Heer, die eeuwig leeft,
 Looft verheugd den Heer der heren!

HET ORGEL IN DE CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK aan de Lauriergracht te Amsterdam werd in 1874 door de amsterdamsche orgelbouwer P. Flaes, een leerling van Bätz, gebouwd voor de Engelse Kerk op het Begijnhof. Het verving een in 1753 door de beroemde Christiaan Müller gemaakt instrument, waarvan het front nog steeds aanwezig is. Zelfs toen in 1907 een echt 'engels' orgel komen moest handhaafden Ingram & Company uit Edinburgh het oude front. Zo kwam het dat het orgel van Flaes, zonder voorkant, in handen viel van orgelmaker G. Knoppers, destijds in de Elandsstraat. Deze voorzag het van een bestaand front, niet ongeschikt verbreed tot de vereiste maat, en verkocht het geheel aan de Christelijke Gereformeerden.

In gebruik genomen in augustus 1907, had het toen reeds niet meer de oorspronkelijke dispositie. Pneumatisch functionerende wijzigingen voor de Trompet 8 en Bourdon 16 moesten een vrij pedaal van twee stemmen suggereren. Latere veranderingen door N. A. van Dam uit Utrecht in 1927 en 1943 brachten een geheel nieuwe Trompet, een Cornet 5 sterk, de oude Quintadeen 8 en een Octaafbas 8 op pneumatiek. Een Violon 8, Salicionaal 8 en Voix Céleste 8 reduceerden de sfeer van Flaes tot een minimum. Vele gebreken aan laden en mechaniek maakten bovendien het geheel steeds meer onbespeelbaar.

De nu uitgevoerde restauratie is in ieder opzicht radicaal. Alle pneumatiek is verdwenen. De sleepladen, door de bouwers voor beide klavieren samengebouwd, werden gescheiden en boven elkaar geplaatst. De speeltafel werd van opzij naar midden-onder verplaatst. Een geheel nieuwe toetstraktuur, registerfunctie en windvoorziening garanderen een technische volwaardigheid. Een nieuwe sleeplade voor het pedaal en vier geheel nieuwe registers maakten de volgende dispositie mogelijk:

BOVENWERK

Holpijp 8 —
 Quintadeen 8 —
 Roerfluit 4 —
 Gemshoorn 2 X
 Scherp 3 sterk X
 Tremolo

HOOFDWERK

Prestant 8 ●
 Roerfluit 8 —
 Gamba 8 —
 Octaaf 4 —
 Fluit 4 —
 Quint 2 2/3 —
 Octaaf 2 —
 Terts 1 3/5 - ● - ●
 Mixtuur 4 sterk X
 Trompet 8 +
 Tremolo
 Manuaalkoppel

PEDAAL

Subbas 16 —
 Octaaf 8 ●
 Nachthoorn 4 —
 Fagot 16 X
 Koppel — Hoofdwerk
 Koppel — Bovenwerk

G. A. C. DE GRAAF, ORGELBOUWER
 AMSTERDAM, SEPTEMBER 1962